

ቁጥር - DFAG-F03-16/4/21
ቀን- 29/8/2012

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ የጠቅላይ ሚኒስትር ጽ/ቤት

የ2011 በጀት ዓመት የሂሳብ
አዲት ሪፖርት

ሚያዝያ/ 2012 ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የጠቅላይ ሚኒስትር ጽ/ቤት

የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት

የሥራ አመራር ሪፖርት

መግቢያ

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሰረት የጠቅላይ ሚኒስትር ጽህፈት ቤት የ2011 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለን ዘንድ ሂሳቡን አዲት አድርገናል፡፡

ዓላማ

የዚህ ሪፖርት ዓላማ በአዲታችን ወቅት የተገኙት የውስጥ ቁጥጥር ድክመቶች እና ሌሎች ግድፈቶችን የጽህፈት ቤቱ የበላይ አመራር አካላት እንዲያውቁትና ተገቢውን የማስተካከያ እርምጃ እንዲወስዱበት ለማድረግ ነው፡፡

የአዲቱ ወሰንና ኃላፊነት

አዲቱ የተከናወነው የዓለም አቀፍ የዋና አዲተሮች አዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሰረት በማድረግ እና የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን የአዲት ሥልት በመከተል ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ (የአዲት አስተያየት) ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን የሚያካትተው፡-

- ✓ በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩት አህዞችና ሪፖርቶችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና መመርመርን፤
- ✓ የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረጋቸው ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎች መመዘንን፤
- ✓ የመ/ቤቱ የሂሳብ አያያዝ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ማዕቀፍ መሰረት መሆኑንና ከዓመት ዓመት ሳይቀያይሩ በስራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለፃቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

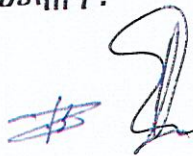

አዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፤
ጠዛግብት፤ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመስሪያ ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች
ነቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ
በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው
ቀርበዋል።

- የገቢ/የዕርዳታ/የብድር ሂሳብ ሪፖርት፤
- የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- የዝውውር ሂሳቦች ሪፖርት፤
- የተሰብሳቢ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- የተከፋይ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- የሂሳብ ማመዛዘኛ፤

ለአዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. ያለውድድር የተፈፀመ የአገልግሎት ግዥ

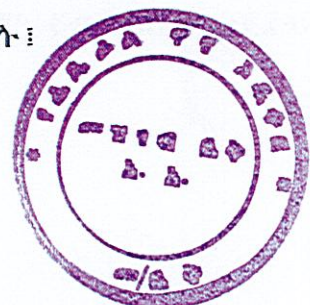
በፌዴራል መንግስት ግዥ አፈፃፀም መመሪያ ሰኔ 2/2002 ክፍል 4 አንቀፅ 24.3 እና ታህሳስ 12 ቀን 2008 ተሻሽሎ በወጣው መመሪያ መሠረት የመንግስት መ/ቤቶች በዋጋ ማቅረቢያ ዘዴ ግዥ ሲፈጽሙ በአቅራቢዎች ዝርዝር ውስጥ ከተመዘገቡ መካከል ቢያንስ ከሦስቱ የዋጋ ማቅረቢያ በመጠየቅ ግዥ ማከናወን እንደሚችሉ ይገልጻል፡፡ ሆኖም ጽ/ቤቱ በመመሪያው መሰረት እያከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ፡- የዋጋ ማወዳደሪያ ሳይሰበሰብና ውድድር ሳይደረግ መኪና ጥገና ጥገና አገልግሎት ብር 75,945,00 ጆኒ የመኪና ጥገና ከተባለ አንድ አቅራቢ ቀጥታ ግዥ ፈጽሞ መገኘቱ፤

2. መመሪያን ያልተከተለ እና የተሟላ አርጅናል ማስረጃ

ሳይቀርብ የተመዘገበ የውጭ ሀገር ህክምና ፤

በህዳር 1999 ዓ.ም በወጣው የፌዴራል ከፍተኛ የመንግስት ኃላፊዎች የውጭ ሀገር ነፃ ሕክምና መመሪያ መሰረት ሕክምና የተፈጸመ ስለመሆኑ ለማጣራት በተደረገው አዲት ብር 2,499,118.21 ለተለያዩ ኃላፊዎች ለህክምና ወጪ የተደረገ ቢሆንም ፡-

- በመመሪያው አንቀጽ 3 ንዑስ አንቀጽ 3.1 መሰረት ህመማቸው ከሀገር ውስጥ የህክምና ተቋማት አቅም በላይ መሆኑን በጦር ኃይሎች ሆስፒታል የህክምና ቦርድ የተረጋገጠ እና ውጭ ሀገር ሄደው እንዲታከሙ የተፈቀደላቸው መሆኑን የሚያረጋግጥ ስለመሆኑ የሚገልጽ ማስረጃ የሌለ መሆኑ፤
- በአንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 4.1 ስር ከተዘረዘሩት ሕክምናው እንዲሰጥ ከተወሰነበት ሀገር ውጪ ሕክምናው የተሰጠ መሆኑ፤
- በአንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ 6.1 እስከ 6.6 ስር በተዘረዘሩት የውጭ ሀገር ሕክምና ወጪ አከፋፈል መሰረት የክፍያውን ትክክለኛነት የሚያስረዱ የተሟላ አርጅናል የወጪ ማስረጃዎች ባለመኖራቸው የክፍያውን ትክክለኛነት ለማረጋገጥ አለመቻሉ፤

ከመመሪያ ውጪ ውጭ ሀገር ለህክምና ለሄዱ

ማስረጃ ሳይቀርብ የተከፈለ የውሎ አበል ፣

በህዳር 1999 ዓ.ም በወጣው የፌዴራል ከፍተኛ የመንግስት ኃላፊዎች የውጭ ሀገር ነፃ ሕክምና መመሪያ በአንቀጽ 3 ንዑስ አንቀጽ 3.1 መሰረት ህመማቸው ከሀገር ውስጥ የህክምና ተቋማት አቅም በላይ መሆኑን በጦር ኃይሎች ሆስፒታል የህክምና ቦርድ የተረጋገጠ እና ውጭ ሀገር ሄደው እንዲታከሙ የተፈቀደላቸው መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ ሳይቀርብ በ22/02/2011 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 2357 በሂሳብ መደብ 2221101 ብር 67,114.80 ለክቡር አቶ ጌታቸው አምባዬ ወደ ባንኩክ/ታይላንድ ለሕክምና ሲሄዱ የውሎ አበል ተከፍሏቸው መገኘቱ፤

4. ዝቅተኛ ዋጋ ካቀረበው ድርጅት ባለመገዛቱ

በብልጫ የተከፈለ ሂሳብ፤

የፌዴራል መንግስት ግዥ አፈጻጸም መመሪያ በገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚ/ር ሰኔ 2002 የወጣው እንዲሁም ታህሳስ 2008 በተሻሻለው የግዥ መርሆዎች ዋጋቸው ተወዳድሮ አነስተኛ ዋጋ ያቀረበው ተመርጦ በበላይ ኃላፊ ወይም እርሱ በሚወክላቸው ሰዎች እንዲፀድቅ በማድረግ ግዥ ማከናወን እንደሚችሉ ይገልጻል። ይሁን እንጂ ጽህፈት ቤቱ በመመሪያው መሰረት እያከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ የአቃዎች ግዥ ወጪዎች ናሙና ተወስዶ አዲት ሲደረግ፤ በ11/12/04/2011 ዓ.ም በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 2411 እና 2446 ለጎማ ግዥ ዝቅተኛ ዋጋ ብር 102,212.00 ካቀረበው ኢንድ ቤዝ ትሬዲንግ መገዛት ሲገባው ከፍተኛ ዋጋ ብር 140,173.50 ካቀረበው አርአያ ካህላይ በርሄ የጎማና ባትሪ ሽያጭ ግዥ የተፈጸመ መሆኑ፤ እንዲሁም ሳሙና እና የካርቶን ሶፍት ግዥ ዝቅተኛ ዋጋ ብር 164,088.00 ካቀረበው ከዋልያ የጽህፈት መሳሪያ መገዛት ሲገባው ከፍተኛ ዋጋ ብር 247,500.00 ካቀረበው ኩሁቫዝ የሸቀጣ ሸቀጥ ንግድ ኃ/የተ/የግ/ማህበር ግዥ በመፈጸሙ በጠቅላላ ብር 121,373.50 አለአግባብ በብልጫ ተከፍሎ መገኘቱ፤

5. በውጭ ምንዛሪ ባልተመለሰ ሂሳብ ላይ 50% ቅጣት አለመጣሉ፤

ጽ/ቤቱ የውጭ ሀገር ጉዞ አበል አከፋፈልና አወራረድ በሚኒስቴሮች ምክር ቤት መስከረም 8/2002 ዓ.ም በወጣው የውጭ ሀገር የውሎ አበል አከፋፈል መመሪያ መሰረት የሚፈጽሙ ስለመሆኑ ለማጣራት በተደረገው አዲት በ08/03/2011 ዓ.ም በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 1895 ሂሳብ መደብ 5217205 ከተመዘገበው ብር 103,836.45 (3,693.00 USD) ውስጥ በ01/02/2011 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 2343 ሂሳብ መደብ 2221101 ብር 32,897.01 (1,170.00 USD) ወደ ኒዮርክ ሀገር ሄደው ለተመለሱ የጽ/ቤቱ ሰራተኛ በወጪ አወራርዷል። ሆኖም ግን ቀሪው በመመሪያው አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚወራረደው ሂሳብ በውጭ ሚንዛሪ መሆን እንዳለበት ወይም በንዑስ አንቀጽ 5 (ሀ) መሠረት በብር የሚወራረድ ከሆነ ደግሞ በዚሁ ንዑስ

አንቀፅ 5 (ለ) መሠረት 50% መቀጣት እንዳለበት ያስቀመጠ ቢሆንም በቅድሚያ ከተከፈለው 3,693.00 USD ውስጥ 1,170.00 USD በማስረጃ የተወራረደ ሲሆን ቀሪው 2,523.00 USD በመመሪያው መሰረት በውጭ ምንዛሪ ተመላሽ መደረግ ሲገባው 1,131.00 USD በ01/02/2011 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 2347 በውጭ ሚንዛሪ (ዶላር) ተመላሽ ተደርጎ ቀሪው 1,392.00 USD ግን በውጭ ምንዛሪ (ዶላር) መመለስ ሲገባው በብር ተቀይሮ በ01/02/2011 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 2346 በወቅቱ ምንዛሪ ብር 39,139.00 የተመላሽ የተደረገ ቢሆንም 50 በመቶ ቅጣት ብር 19,569.50 ታስቦ ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

6. ተሰብሳቢ ሂሳብ

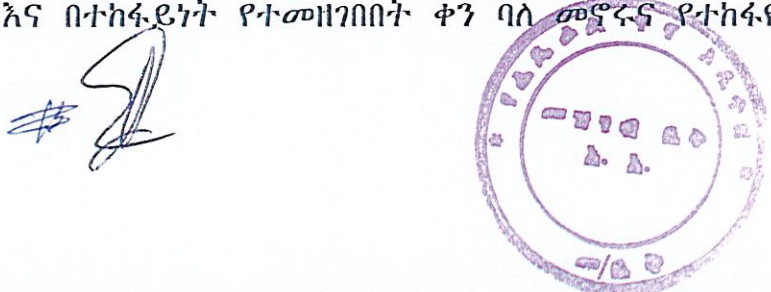
በፌዴራል መንግስት ሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 4(ለ) መሰረት ለስራ ማስኬጃ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ እንዲሁም በመመሪያ ቁጥር 4/2003 አንቀጽ 16 ንዑስ አንቀጽ መሰረት ደግሞ ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ስራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። በሰኔ 30/2011 በተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት ከታየው ብር 7,772,180.43 ውስጥ ብር 5,214,719.22 የተወራረደ ሲሆን በቀሪነት ከሚታየው ተሰብሳቢ ሂሳብ ውስጥ፤

- በሂሳብ መደብ 4253 (5217205) ከመስከረም 2/2007 ዓ.ም ጀምሮ ብር 171,635.07 ሁለት ሰራተኞች ወደ ውጭ ሀገር ለስራ ሄደው ባለመመለሳቸው በህግ ክፍል በክትትል ላይ ያለ ውዝፍ ተሰብሳቢ መሆኑ፤ ብር 365,109.59 ከግንቦት 27/2007 ዓ.ም ጀምሮ ከሮም ኤምባሲ የሚሰበሰብ ተብሎ የተያዘ በመሆኑ በአጠቃላይ በተሰብሳቢ ሪፖርት ላይ ከሚታዩት ተሰብሳቢዎች ውስጥ ብር 536,744.66 በቆይታ ብዛት የመሰብሰብ ዕድሉ የመነመነ መሆኑ የተሰብሳቢ ሂሳብ ከፍ ብሎ እንዲታይ መደረጉ፤

7 ተከፋይ ሂሳብ

በፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 5 በተመለከተው መሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ስርዓት መዘርጋቱንና ሂሳቡም በወቅቱ መክፈሉን ለማጣራት ኦዲት ሲደረግ፡ በሰኔ 30/2011 በተከፋይ ሂሳብ ከታየው ብር 1,227,371.50 ውስጥ ብር 3,599.74 የተከፈለ ሲሆን ከቀሪው ውስጥ፤

- በሂሳብ መደብ 5002(6171101) ልዩ ልዩ ተከፋይ ሂሳቦች ብር 140,617.09 መነሻ የሰነድ ማስረጃ የሌለው እና በተከፋይነት የተመዘገበበት ቀን ባለ መኖሩና የተከፋዩ የጊዜ ቆይታው የማይታወቅ ፤

- በሂሳብ መደብ 5004(6172103) የደመወዝ ተከፋይ ከሐምሌ 2010 ጀምሮ የተለያዩ ስራተኞች መስሪያ ቤቱን በመልቀቃቸው ብር 185,688.74 ያልተከፈለ ሂሳብ ፣ በሂሳብ መደብ 6172202 ሳንደሪ ክሬዲተር ከህዳር 22/2008 ዓ.ም ጀምሮ ብር 3,322.95 ለተለያዩ ስራተኞች የሚከፈሉ ክፍያዎች፣ በሂሳብ መደብ 5061(6175101) ከሐምሌ 24/2006 ዓ.ም ጀምሮ ብር 758,141.37 የአምስት ፐርሰንት ማስያዥያ ለጆሜትሮ ሉዊጂ ቫርኔሮ የሚከፈል ፣ ብር 131,346.82 ከህዳር 19/2008 ዓ.ም ጀምሮ የተያዘ አምስት ፐርሰንት ማስያዥያ ለፍሎራ አግርካልቸራል የሚከፈል ሲሆን ከአምስት ዓመት በላይ የቆየ ፤

በአጠቃላይ ብር 1,219,116.97 በቆይታ ብዛት የመከፈል ዕድሉ የመነመነ በመሆኑ የተከፋይ ሂሳብ ያለአግባብ ከፍ ብሎ እንዲታይ መደረጉ ታውቋል።

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እስከ ተራ ቁጥር 7 ከተመለከቱት ሁኔታዎች በስተቀር የጽህፈት ቤቱ የ2011 በጀት ዓመት ሂሳብ በፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ መሰረት የተፈጸመ በመሆኑ እንዲሁም የሂሳብ ሪፖርቶች በሂሳብ አያያዝ ማእቀፍ መሰረት የተዘጋጁ በመሆናቸው በእኛ አስተያየት አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል።

ትኩረት የሚያሻቸው ጉዳዮች

1. ስራ ላይ ያልዋለ በጀት፤

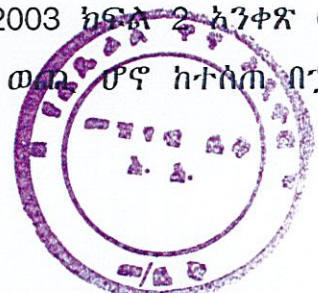
የፌዴራል መንግስት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12 ተራ ቁጥር1 ማንኛውም የመንግስት መስሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል።ሆኖም በጽ/ቤቱ በ2011 በጀት ዓመት ለየፕሮግራሞች የተመደበው የመደበኛ በጀት ሂሳብ በአግባቡ ስራ ላይ ከዋለው ሂሳብ ጋር ሲነጻጸር በየፕሮግራሙ በተመለከቱት አንዳንድ የወጪ አርዕስቶች በድምሩ ብር 9,885,177.55 ከ10% በላይ ያልተሰራበት የመደበኛ በጀት መኖሩ፤

ሌሎች ጉዳዮች(Other Matters)

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል።

1. ተመላሽ ያልተደረጉ ንብረቶች

በፌዴራል መንግስት ቋሚ ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 ክፍል 2 አንቀጽ 6 ንኡስ አንቀጽ 1(በ) ቋሚ ንብረት ለአንድ የስራ ክፍል ወይም ለሰራተኛ ወጪ ሆኖ ከተሰጠ በኋላ ወደ

መጋዘን ሳይመለስ በዚያው ወደ ሌላ ሰራተኛ ወይም የስራ ክፍል በርክክብ ከተላለፈ በስቶክ ያለው ቋሚ ንብረቱ መዝገብና ካርድ ከዚህ አኳያ መስተካከል እንዳለበት ይደነግጋል። ይሁን እንጂ በ2011 በጀት ዓመት ከጽ/ቤቱ ወደ ሌላ መ/ቤት ወይም ክልል የተሾሙ በቁጥር 3 መንግስት የስራ ሀላፊዎች ብር 59,602.34 ዋጋ ያላቸው ንብረቶች እና ዋጋው ያልተገለጸ ዴል ላፕቶፕ ከነ ቦርሳው ተመላሽ አለማድረጋቸው፤

2. የአንድነት ፓርክ ግንባታ የሂሳብ እንቅስቃሴን በተመለከተ፤

በአዲት ቅኝት እና ዳሰሳ ወቅት ለማየት እንደተቻለው በጠቅላይ ሚኒስትሩ ጽ/ቤት ቅጥር ፵፫ ውስጥ የሚከናወን የአንድነት ፓርክ ግንባታ መኖሩ ታውቋል። ይሁን እንጂ የግንባታው ዓይነት፤ የግንባታው ባለቤት ወይም አሰሪው አካል፤ የተቋራጭ ስም ፤ የገንዘብ ምንጭ እና የፋይናንስ እንቅስቃሴ በዝርዝር የሚገልጹ የሂሳብ ሰነዶችና አግባብነት ያላቸው ማስረጃዎች፤ የፋይናንስ ሪፖርቶች ስራው የሚገኝበት ደረጃ የሚገልጹ የአፈጻጸም ሪፖርቶች እንዲቀርቡልን የፋይናንስ ዳይሬክቶሬትን የጠየቅን ቢሆንም መረጃዎቹ ሊቀርቡልን አልቻሉም። ስለሆነም ከላይ የተዘረዘሩት ማስረጃዎችና መረጃዎች ባለመቅረባቸው በጽ/ቤቱ ቅጥር ፵፫ ውስጥ እየተከናወነ ያለው ግንባታ አዲት ተደርጎ አስተያየት ለመስጠት አልተቻለም።

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

